

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai

2018-09-07

Nr. 85

I

Nr.

Energetikos ministerijai

DĖL ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO 32 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮGYVENDINIMO

Nuo šių metų spalio 1 d. įsigalioja Šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio pataisos, numatančios privalomą dvinarę šilumos kainą mišrias (kombinuotas), naudojančias centralizuotai pagamintą šilumą ir alternatyvią energiją ar kuro rūšį (šilumos siurblius, saulės kolektorius ir pan.) šildymo ir karšto vandens sistemas įsirengusiems vartotojams. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija (toliau – Asociacija) gauna savo narių - šilumos tiekimo įmonių paklausimus dėl dvinarės šilumos kainos praktinio įgyvendinimo. Kai kurios bendrovės ne kartą kreipėsi ir į Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją (toliau – Komisiją) ir (ar) Energetikos ministeriją (toliau – Ministeriją). Tačiau gauti atsakymai nebuvo išsamūs, neaiškumai išliko.

Žemiau pateikiame 2 pagrindinius klausimus, kuriems neatidėliotinai reikalinga aiški valstybės institucijų pozicija, išaiškinimai:

1. Kokiais dokumentais/požymiais ar faktais remiantis šilumos tiekimo įmonė galėtų identifikuoti, kad konkretus šilumos vartotojas naudoja mišrią (kombinuotą) pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemą?

Šiuo klausimu 2018-05-09 UAB „Litesko“ raštu Nr. 1.3-489 kreipėsi į Ministeriją, gavus neišsamų atsakymą, bendrovė dar kartą 2018-06-28 raštu Nr. 1.3-635 kreipėsi į Ministeriją ir Komisiją (kopija – Asociacijai).

Ministerijos pateiktame atsakyme (2018-07-26 d. raštas Nr. (19.3-19)3-1413) nurodoma, kad „*Vartotojas, baigęs pastato šilumos įrenginių montavimo ir jų prijungimo darbus privalo teisės akte (Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių) nustatyta tvarka įformintą statinio statybos užbaigimo dokumentą ir Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos šilumos įrenginių techninės būklės patikrinimo pažymą bei jų kopijas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pateikti šilumos tiekėjui*“.

Komisija, atsakydama į šį klausimą (2018-08-10 d. raštas Nr. R2-(ŠGK)-1799), nurodė kad: „<...> manytina, kad jeigu pastato projektavimo dokumentuose techniniu sprendimu numatyta ir pastate įrengta šildymo ir (ar) karšto vandens sistema>....< šilumos poreikiui padengti vienu metu naudoja>....< centralizuotai pagamintą šilumą ir alternatyvią energiją>...< turi būti taikoma dvinarė šilumos kaina“. Taip pat Komisija nurodė, kad: „Nekilnojamojo turto kadastrinių

matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių 98.12.1.2 papunktyje yra nurodyta, kad kai pastate (patalpoje) įrengtos kelios skirtingo šildymo sistemos, pastato (patalpos) kadastro duomenų formose nurodoma pagrindinė šildymo sistema, o apie įrengtą papildomą šildymo sistemą įrašoma pastato (patalpos) kadastro duomenų formų pastabų lauke“.

Ir Komisija, ir Ministerija savo atsakymuose nurodė skirtingus duomenų šaltinius (teisės aktus), kuriais vadovaujantis galima būtų identifikuoti, ar vartotojas naudoja mišria (kombinuota) šildymo ir (ar) karšto vandens sistema? Taip pat nėra paaiškinta, kaip turi elgtis šilumos tiekimo įmonė (kokiais dokumentais ar informacijos šaltiniais vadovautis), kai vartotojas įrengia alternatyvią šildymo ir (ar) karšto vandens sistemą jau po to, kai buvo prijungtas prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos (kaip paaiškinama Ministerijos atsakyme) ir/ar jau po to, kai buvo baigtos statinio (patalpos) registracijos procedūros ir užpildyti kadastro duomenys (kaip paaiškinama Komisijos atsakyme) ir vartotojas neteikė naujų dokumentų nei kadastrui, nei šilumos tiekimo įmonei iš ko galima būtų nustatyti alternatyvios šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos įrengimo faktą jau po statinio registracijos bei prijungimo prie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos. Šilumos tiekimo įmonė, analizuodama vartotojų šilumos suvartojimo ataskaitas bei įvertindama vartojimo tendencijas, galėtų pagrįstai manyti, kad vartotojas naudoja alternatyvia šildymo ir (ar) karšto vandens sistema, tačiau to nedviprasmiškai negali identifikuoti iš tų dokumentų, kurie yra kadastre ar projektavimo dokumentuose kuomet vartotojas siekė prisijungti prie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos.

Asociacijos siūlymai šios problemos teisiniam reglamentavimui:

- Šilumos tiekimo įmonė pagal turimus faktinius duomenis (pvz. pagal sumažėjusias vartojimo tendencijas) įtarusi, kad vartotojas naudoja mišria šildymo sistema, kreipiasi į vartotoją dėl esamos situacijos patvirtinimo.
- Lygiagrečiai tikrinami kadastriniai duomenys ir kiti projektavimo dokumentai.
- Jeigu pagrindžiančios informacijos nėra ir vartotojas nepateikia atsakymo, šilumos tiekimo įmonė kreipiasi į Valstybinę energetikos inspekciją (toliau – VEI), kad nagrinėjame objekte būtų atliktas auditas.
- VEI atlikusi patikrinimą, pateikia išvadas šilumos tiekimo įmonei išduodama pažymą, kuri yra teisinis pagrindas identifikuoti, ar vartotojas naudoja mišria (kombinuota) šildymo ir (ar) karšto vandens sistema.

2. Kaip po Šilumos ūkio įstatymo 32 str. pakeitimo turi būti paskaičiuojama vartotojo šiluminė galia, kuriai turi būti taikoma galios dedamoji.

Atsakydama į šį klausimą Komisija nurodė, kad „Siekiant suvienodinti dvinarės šilumos kainos pastoviosios dalies nustatymo ir taikymo principus, siūlytina dvinarės šilumos kainos pastoviosios dalies mokesčius apskaičiuoti naudoti vartotojo faktinę vidutinę šilumos vartojimo galią, nustatytą pagal paskutinių trijų metų šilumos vartojimo vidurkį“.

Manome, jog Komisija, siūlydama vartotojo galią skaičiuoti pagal paskutinių trejų metų faktinę vidutinę galią, neįvertina paties Šilumos ūkio įstatymo 32 str. pakeitimo tikslo. Ministerija, teikdama Šilumos ūkio įstatymo 32 str. pakeitimo pasiūlymą aiškinamajame rašte be kita ko nurodė, kad „*Taikydami Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą technologinio neutralumo principą, vis daugiau vartotojų įsirengia mišrias (kombinuotas) šildymo ir (ar) karšto vandens sistemas. Tačiau šilumos vartotojas, dalį šilumos gamindamas jam priklausančiuose šilumos gamybos įrenginiuose ir išlaikydamas galimybę bet kuriuo metu pasinaudoti centralizuotais šilumos tinklais, o už centralizuotai patiektą šilumą atsiskaitydamas vienanare šilumos kaina, sumoka gerokai mažesnę šilumos ūkio infrastruktūrai išlaikyti reikalingą dalį, todėl nepadengtos pastovios išlaidos perskirstomos likusiems vartotojams. ŠŪĮ projektu siūloma numatyti atvejus, kuomet šilumos vartotojui yra privalomai taikoma dvinarė šilumos kaina, taip teisingai paskirstant šilumos ūkio infrastruktūros išlaikymo kaštus*“. Jeigu vartotojas įsirengia alternatyvią šildymo ir (ar) karšto vandens sistemą tai pirmaisiais metais jam vartojimo galia, paskaičiuota pagal paskutinių trijų metų vartojimo vidurkį atitiks iki tokios sistemos įsirengimo vartojamą galią, tačiau jau antrais ir trečiaisiais metais po alternatyvios sistemos įsirengimo faktinė paskutinių trijų metų vartojimo galia nuosekliai mažės ir ketvirtaisiais metais ji jau gali pasiekti 0 (jei alternatyvi sistema leidžia padengti visą vartojimo poreikį). Tokiu atveju vartotojas, kuris išliko prijungtas prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos ir turinti galimybę bet kada ją pasinaudoti, iš vis nemokės galios dedamosios. Čia pateiktas kraštutinis pavyzdys demonstruojantis kad Komisijos siūlomas galios skaičiavimo modelis neatitiks Šilumos ūkio įstatymo 32 str. pakeitimu siekiamų tikslų.

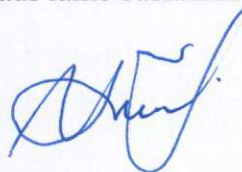
Asociacija siūlo šią problemą spręsti naudojant ne faktinę praėjusių laikotarpių galią, bet projektinę (įrengtąją) galią, nurodytą prisijungimo prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos sąlygose.

Paminėtina, kad Asociacija iki šiol nėra gavusi atsakymo iš Komisijos į 2018-06-19 d. raštą Nr. 56, kuriame tarp šilumos tiekimo įmonių pateiktų probleminių klausimų buvo paminėti kiti klausimai, susiję su dvinarės šilumos kainos taikymu (pvz. dėl kompensacijų už patalpų šildymą ir karšto vandens tiekimą skaičiavimo taikant dvinarę šilumos kainą).

Tuo tikslu pakartotinai prašome atsižvelgti į aukščiau rašte pateiktus pasiūlymus ir artimiausiu metu juos aptarti bendrame kompetentingų valstybės institucijų bei šilumos tiekimo įmonių pasitarime.

Laukiame informacijos dėl Jums patogaus laiko susitikimui.

Prezidentas

Valdas Lukoševičius